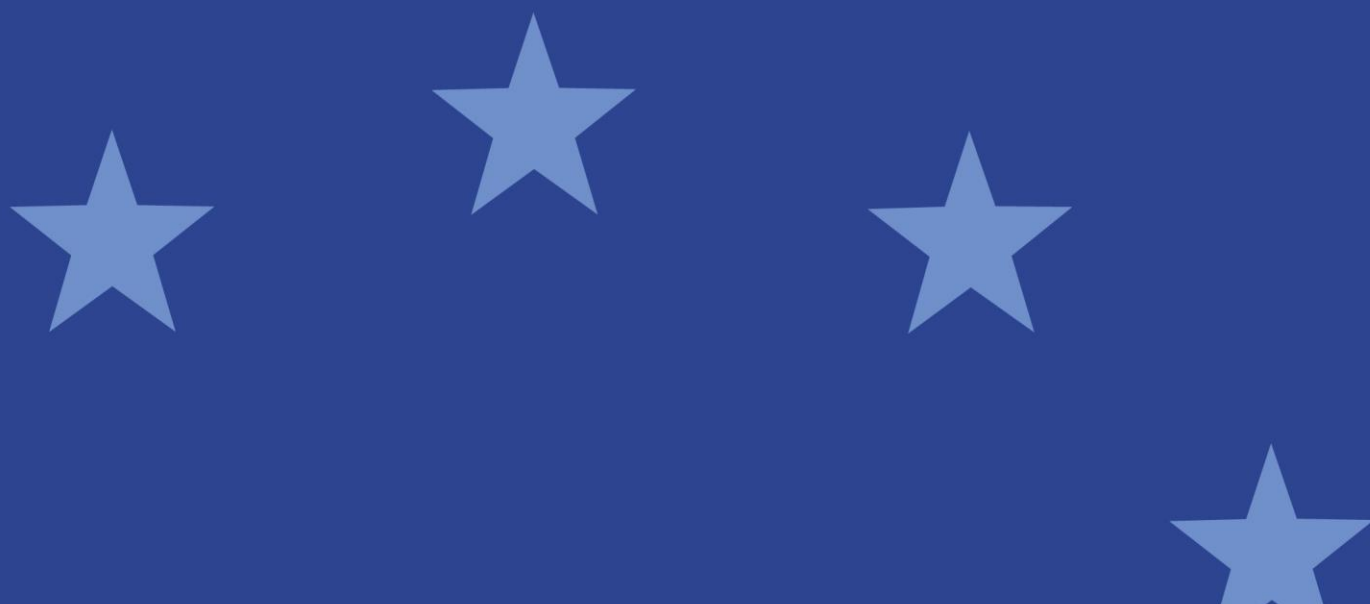

Az ESMA 2015-ös éves jelentése

Az elnök előszava

Mire Ön ezt az éves jelentést olvassa, az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) már túl lesz ötödik évfordulójának megünneplésén. Az elmúlt öt évre és különösen 2015-re visszatekintve elmondhatjuk, hogy az ESMA jelentős lépéseket tett a küldetésének megvalósítása – a befektetők védelmének fokozása és a stabil és szabályosan működő pénzügyi piacok előmozdítása – felé. Ezt különféle eszközökkel érte el: a befektetőket, a piacokat és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok értékelésével, az egységes szabálykönyv megteremtésével, a felügyeleti konvergencia előmozdításával és a hitelminősítő ügynökségek és kereskedési adattárak felügyeletével. A Hatóságot immár széles körben elismerik az uniós piacok szabályozójaként, és különféle munkafolyamataival folytatja e pozíciójának felépítését és megerősítését.

A Hatóság fennállásának első évei alatt a szabályozási és felügyeleti változtatások végrehajtására összpontosított annak biztosítása érdekében, hogy nagyobb legyen a pénzügyi rendszer ellenállóképessége. Az ESMA a következő főbb területeken ért el előrehaladást: a hitelminősítő intézetek immár jól meghonosodott és beágyazott felügyelete, az egységes szabálykönyvre irányuló nagyszabású munka, valamint a felügyeleti konvergencia előmozdítása a tagállamok körében. Az új és a frissített, immár hatályos vagy hamarosan bevezetésre kerülő jogszabályokra tekintve máris érzékelhető egy egységesebb közös európai értékpapírpiac kibontakozása – egy olyan piacé, amely átláthatóbb, integráltabb lesz, és amelyen a befektetők biztonságosabban fektethetnek be. Mindez pedig hozzá fog járulni a gazdasági növekedéshez.

Az ESMA által az értékpapírpiac tekintetében kidolgozott egységes szabálykönyv széles területet ölel fel és kiterjed az eszközközvetítésre, a befektetési vállalkozásokra, a származékos termékekre, a kereskedési helyszínekre, a hitelminősítő intézetekre és a termékek átláthatóságával kapcsolatos előkészítő munkára (PRIIP-ek). A származékos termékekre vonatkozó adatszolgáltatás és a kereskedési adattárak ESMA általi felügyelete javította a származékos termékek uniós piacának az átláthatóságát, aminek Uniós-szerte a befektetők látják majd hasznát. Az ESMA jelentősen megerősítette a befektetők védelmét és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok azonosítására szolgáló kapacitásait is. A hitelminősítő intézetekre irányuló felügyeleti tevékenységünk érettebbé vált, és első alkalommal bírságot vetettünk ki egy hatáskörünkbe tartozó felügyelt szervezetre. Mindezek a tevékenységek részei az ESMA létalapjának.

Valamennyi tevékenységünk során szorosan együttműködünk az Európai Parlamenttel, az Európai Bizottsággal és az Európai Tanáccsal, hogy elérjük a befektetők védelmének fokozására és a pénzügyi piacok stabilitásának és rendes működésének biztosítására vonatkozó célkitűzéseinket. Különösen a szabálykönyvvel kapcsolatos tevékenységünk kapcsán rendszeres párbeszédet folytattunk a Parlamenttel és a Tanáccsal, gondoskodva arról, hogy standardtervezeteink és a társjogalkotók által elfogadott jogszabályok összhangban legyenek egymással. A vegyes bizottság keretében szorosan együttműködünk partnerhatóságainkkal, az EBH-val és az EIOPA-val is. A vegyes bizottság az ESMA elnöksége alatt különösen a fogyasztóvédelmet és az ágazatokon átnyúló kockázatértékelést helyezte előtérbe.

A MiFID II messze a legjelentősebb jogszabály, amellyel az ESMA valaha foglalkozott. Ez jelenti egyben az egy évtized alatt az európai értékpapír-kereskedésben végbement legnagyobb változást is, és át fogja alakítani Európa másodlagos piacainak a működését – hatékonyabbá, biztonságosabbá és átláthatóbbá fogja tenni az e piacokon való befektetést. A MiFID II a befektetők védelmét is növelni fogja, például azáltal, hogy javítani fogja a pénzügyi termékek fejlesztésével kapcsolatos irányítást, és a végfelhasználók számára átláthatóbbá és alkalmasabbá fogja tenni azok értékesítését. A MiFID II nagyságrendjét nem szabad alábecsülni. Az ESMA által a MiFID II tekintetében 2015-ben elkészített

szabályok révén, azok bevezetését követően, egy megbízható szabályozási rendszerbe kerül majd be a nem részvényjellegű termékek többsége, a tőzsdén kívüli kereskedés jelentős részét pedig szabályozott platformokra fogják áthelyezni. Ezenfelül az ESMA MAR-standardjai erősíteni fogják a piaci visszaélések kezelését célzó fennálló keretrendszert, új piacokra, platformokra és magatartásokra terjesztve ki annak hatályát. Az ESMA CSDR-szabályai biztosítani fogják, hogy a központi értéktárak biztonságosak, hatékonyak és megbízhatók legyenek. A MiFID II csomag – a kereskedés utáni szektorra (EMIR), a piaci visszaélésre (MAR) és az értéktárakra (CSDR) vonatkozó új szabályokkal együtt – a pénzügyi piacok válságot követő, a G20-ak által Pittsburghben kezdeményezett reformjának központi eleme, és az ESMA több mint két éven át tartó kemény munkája áll mögötte.

Mindezt az egységes szabálykönyvvel kapcsolatban végzett tevékenységet az érdekelt felek széles körének információi és visszajelzései segítették, amelyekhez a konzultációk, meghallgatások, valamint az érdekelt felek Értékpapír-piaci Érdekképviseleti Csoportunkban és tanácsadó munkacsoportjainkban való részvétele révén jutottunk hozzá. Valamennyi érdekelt félnek szeretnék köszönetet mondani azért az értékes közreműködésért, amellyel az ESMA munkáját segítették.

Kivételes élmény számomra, hogy az indulás éveiben az ESMA elnöke lehettem, és nagy megtiszteltetésnek tartom, hogy a felügyeleti tanács és az Európai Parlament megbízott azzal, hogy fejlődésének következő szakaszában is vezessem az ESMA-t. Előretekintve elmondhatjuk, hogy az ESMA a jogalkotásról a végrehajtásra fogja áthelyezni a hangsúlyt. 2015-ben stratégiai felülvizsgálatra került sor, hogy tisztázzuk az ESMA jövőbeli prioritásait és tevékenységeit. Az ESMA 2016–2020-as stratégiai irányvonalával összhangban több erőforrást fordít majd a felügyeleti konvergenciát célzó tevékenységekre, és szűkíteni fogja az egységes szabálykönyvvel kapcsolatos tevékenységeit. Sok lehetőség van még a felügyeleti gyakorlatok és módszerek nemzeti szabályozó hatóságok körében való fokozott közelítésére. A felügyeleti konvergencia nem azt jelenti, hogy egy uniformizált megközelítéshez való közelítésre törekednénk: azt jelenti, hogy az ESMA az uniós jog egységes és eredményes nemzeti alkalmazásának az előmozdításán fog munkálkodni, azt biztosítandó, hogy elhelyezkedésüktől függetlenül ugyanazok a szabályok vonatkozzanak a piaci szereplőkre. A tevékenységek stratégiai hangsúlyeltolódására az első példa 2015-ben az ESMA részvétele a központi szerződő felek felügyeleti kollégiumaiban, valamint a felügyeleti gyakorlatok MAR alapján elvégzett partneri felülvizsgálatában.

Az ESMA felügyeleti konvergenciára irányuló munkája a tőkepiaci unió fontos építőeleme lesz, mivel annak biztosításához, hogy a papíron rögzített egységes szabálykönyv a gyakorlatban egységes piaccá váljon, egységes alkalmazásra van szükség. Az ESMA prioritásai között ez a MiFID II végrehajtását, a központi szerződő felek következetes felügyeletét és a tőkepiaci unió meghatározott témáihoz – például az eszközkezelés területén alkalmazott engedélyezési szabályokhoz – az ESMA által nyújtott támogatást foglalja magában.

Az ESMA 2015-ben továbbra is fontos szerepet játszott a szabályozási és felügyeleti kérdésekkel kapcsolatos nemzetközi együttműködésben. Ennek keretében olyan együttműködési feltételekben állapodtunk meg, amelyek biztosítják, hogy a különböző regionális szabályozások között összhang legyen a gyakorlatban és szélesebb körben szolgálják a befektetők és a piaci szereplők érdekét. Ez azt jelentette, hogy előreléptünk a harmadik országbeli szervezetek központi szerződő félként való elismerése vagy a nem uniós alternatív befektetési alapok engedélyezési szabályainak előkészítése, valamint a származékos termékekre és a hitelminősítő intézetekre vonatkozó egyetértési megállapodások aláírása terén. Az ESMA a szabályalkotás szintjén folytatta az IOSCO irányító testületében, az IOSCO több szakpolitikai bizottságában, valamint Európai Regionális Bizottságában való aktív részvételét.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani az EU nemzeti hatóságainál dolgozó kollégáimnak, akik a felügyeleti tanács tagjaként hozzájárultak ahhoz, hogy jelentős előrelépéseket tegyünk céljaink elérése felé, miközben az igazgatótanács velem együtt dolgozó többi tagja segítséget nyújtott és tanácsokat

adott a hatóság zavartalan működésének biztosításához.

Végül, de nem utolsósorban mindez nem valósulhatna meg mindazok nélkül, akiknek az elkötelezettsége és kemény munkája lehetővé tette az ESMA számára mindannak az elérését, amit 2015-ben megvalósított – vagyis a személyzet nélkül.

Steven Maijoor

Elnök

Európai Értékpapír-piaci Hatóság

Az ügyvezető igazgató előszava

Visszatekintve 2015 az ESMA számára fontos átmeneti időszakként jellemezhető. Ebben az évben készültek el az egységes szabálykönyv kulcsfontosságú részei, és ebben az évben alaposan felkészültünk arra is, hogy az ESMA egy számos új kihívást tartogató területre, a felügyeleti konvergenciára helyezze át a hangsúlyt. E hangsúly-áthelyeződésnek az ESMA belső szervezetében is meg kellett mutatkoznia.

Az ESMA fejlődésének új szakasza egy átdolgozott 2016–2020-as stratégiai irányvonalat tett szükségessé, amelyről 2015 májusában született megállapodás. Ezen új irányvonal támogatása érdekében egy belső átszervezésbe fogtunk, amely tükrözi és támogatja a jogszabályban előírt céljaink – így a kockázatértékelés, az egységes szabálykönyv, a felügyeleti konvergencia és a felügyelet – elérését segítő tevékenységeket.

Az átszervezésre 2015 novemberében került sor, a következő fő szervezeti változásokkal: egy horizontális kockázatelemzési és közgazdasági osztály létrehozása, felügyeleti tevékenységeink egyetlen felügyeleti osztályba való koncentrálása és egy szervezeti ügyekkel foglalkozó új osztály, amely az irányítási, tervezési és információs tevékenységeinket támogató transzverzális egység. A felügyeleti konvergencia területén létrehoztunk egy kis központi csoportot, hogy összehangolja a felügyeleti konvergenciával kapcsolatos, a szervezetben egészében folyó jelentős munkát. Arra számítunk, hogy az új struktúrában több lesz a multidiszciplináris projektmunka, amely különböző területek szakértelmét veszi majd igénybe, biztosítva ezzel, hogy képesek legyünk megbirkózni az előttünk álló kihívásokkal.

A régi felépítésről az új felépítésre való gördülékeny átállást az osztályok közötti, valamint a személyzet körében valamennyi szinten megvalósult kiváló együttműködés biztosította. Az új szervezet beágyazása folyamatos erőfeszítést és összpontosítást fog megkövetelni mindannyiunktól annak biztosítása érdekében, hogy továbbra is jól felkészültek legyünk, és a következő öt évben és a későbbiekben is sikeresen meg tudjuk valósítani stratégiai irányvonalunkat.

2015 a stratégiai irányváltáson és a belső átszervezésen túl is mozgalmas év volt, amelyben az ESMA-nak egy nagy követelményeket támasztó munkaprogramot kellett teljesítenie. Tekintettel a korlátozott erőforrásokra, kihívást jelenthet a lépéstartás az ESMA-val szemben támasztott egyre növekvő követelményeknek való megfelelés terén. Az elmúlt évben az ESMA bebizonyította, hogy képes megfelelni e követelményeknek, és felnőni a feladathoz. Ötödik évfordulójához elérkezve az ESMA ismert és elismert hatósággá vált az EU-ban, amely továbbra is eredményeket ér el a nagy követelményeket támasztó reformprogram keretében. Nekem mint ügyvezető igazgatónak mindez azt jelentette, hogy határozottan összpontosítanom kellett a mindennapi tevékenységekre, ideértve költségvetésünk és személyzeti erőforrásaink kezelését, valamint az ESMA munkaprogramjának megtervezését, nyomon követését és végrehajtását.

Az ESMA 2015-ben folytatta belső működésének javítását: új végrehajtási szabályokat, politikákat és eljárásokat fogadott el a humán erőforrások, a pénzügyek és a beszerzés területén, de a létesítménykezelés és az információs technológia területén is. Ezeket bizonyos folyamatok esetében új elektronikus munkafolyamatok tesztelése támogatta, amelyeket 2016-ban fognak bevezetni és tovább bővíteni. E változások lehetővé fogják tenni számunkra, hogy egyszerűsítsük igazgatási folyamatainkat, és hatékonyabb szervezetté váljunk. 2015-ben továbbléptünk a tevékenységalapú költségelszámolás terén, lehetővé téve az ESMA számára, hogy fokozza költségközpontjainak az átláthatóságát és ellenőrzését, ami különösen fontos azokon a területeken, ahol közvetlenül az ágazattól szednek be díjakat (jelenleg az ESMA hitelminősítő intézetekre és kereskedési adattárakra irányuló felügyeleti tevékenységei). Ami az informatikát illeti, öt új rendszert készítettünk, amelyek a felügyeleti közösség és a szélesebb nyilvánosság információkkal való ellátása révén segítik a szabályozási program támogatását.

Az egységes szabálykönyv végrehajtása és a felügyeleti konvergencia fokozása irányába tett lépések egyben azt is jelentik, hogy az ESMA továbbra is az illetékes nemzeti hatóságok találkozási pontja lesz. 2015-ben ez az egész EU-ra kiterjedő, adatok gyűjtésére és közzétételére szolgáló IT-rendszerek kiépítésének és működtetésének a megkezdését foglalta magában, amelyek lehetővé fogják tenni az uniós piacok számára, hogy sikeresen működjenek. 27 ország illetékes nemzeti hatóságai megállapodtak abban, hogy a MiFID II-vel kapcsolatos bizonyos IT-rendszerek kiépítését és működtetését az ESMA-ra bízzák; eközben egy IT-központ megoldás fejlesztése is folyik a származékos termékek kereskedésére vonatkozó, EMIR szerinti jelentésekhez. Ennek eredményeképpen az európai tőkepiacok rendszer-infrastruktúrájának, és ami azt illeti, magának a piacnak is egyre inkább központi elemévé válunk. Folytatnunk kell majd IT-kapacitásaink további javítását, IT-projektjeink sikeres megvalósítására építve. A valóban integrált piacok és a közös felügyeleti megoldások alappillérei éppen ezek az adatgyűjtésre, közzétételre és szabályozási felhasználásra szolgáló közös rendszerek és megközelítések.

2015 vége felé az egyik utolsó technológiai és kommunikációs fejlesztésként elindítottuk a felújított weboldalt. A weboldal kialakításának és felépítésének megközelítése magában foglalta, hogy egyeztettünk külső érdekelt feleinkkel annak biztosítása érdekében, hogy az új kialakítás a használhatóságot és a tartalmat tekintve megfeleljen a felhasználói igényeiknek. Az eredmény – remélem, egyetértenek ezzel – egy hozzáférhetőbb és informatívabb erőforrás érdekelt feleink számára.

Ahhoz, hogy lehetővé tegyük az ESMA számára, hogy továbbra is maradéktalanul betöltse szerepét és megfeleljen az előtte álló számos kihívásnak, erős és stabil szervezetre van szükségünk, ami az ESMA személyzetétől függ. Ezért is szeretnék valamennyi kollégámnak köszönetet mondani a 2015-ben tett fáradhatatlan erőfeszítéseierért. Büszkéek lehetünk az elért eredményekre, amelyek annak köszönhetőek, hogy a szervezet valamennyi tagja személyesen elkötelezett és elhivatott az ESMA célkitűzéseinek elérése mellett.

Nagyon hálás vagyok az igazgatótanácsban és a felügyeleti testületben dolgozó munkatársaimnak is, akik 2015-ben tovább támogatták a hatóságot. Ambiciózus céljaink vannak az elkövetkező évekre, és örömmel várom kiváló együttműködésünk folytatását a felügyeleti és szabályozó partnerhatóságokkal, valamint szoros kapcsolatunk folytatását a többi érdekelt féllel.

Verena Ross

Ügyvezető igazgató

Európai Értékpapír-piaci Hatóság

Tartalomjegyzék

Az elnök előszava	2
Az ügyvezető igazgató előszava	5
1. Az ESMA küldetése és célkitűzései.....	8
A 2015-ös feladat és célkitűzések.....	8
2. Az ESMA eredményei a 2015-ös célkitűzésekhez képest.....	10
2.1. Konvergencia	10
2.2. A kockázatok nyomon követése és elemzése	12
2.3. Egységes szabálykönyv	12
3. Az ESMA szervezete.....	14

1. Az ESMA küldetése és célkitűzései

Az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) független uniós hatóság, amelyet az ESMA-rendelettel¹ hoztak létre, és a befektetők védelmének fokozásával és a stabil és rendezett pénzügyi piacok előmozdításával bízták meg. Az ESMA független hatóságként a befektetőket, a piacokat és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok értékelésével, az uniós pénzügyi piacokra vonatkozó egységes szabálykönyv elkészítésével, a felügyeleti konvergencia előmozdításával és meghatározott pénzügyi szervezetek közvetlen felügyeletével éri el a célokat.

Az ESMA része a Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszerének (PFER), amely a mikro- és makroprudenciális hatóságok decentralizált, többértékű rendszere, amelyet azzal a céllal hoztak létre az európai intézmények, hogy biztosítsa az EU-ban az egységes és következetes pénzügyi felügyeletet. A rendszer részei az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) és a három európai felügyeleti hatóság – a párizsi székhelyű ESMA, a londoni székhelyű Európai Bankhatóság (EBH) és a frankfurti székhelyű Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság (EIOPA), valamint a tagállamok illetékes nemzeti hatóságai. Az ESMA az EBH-val és az EIOPA-val együtt a vegyes bizottság része, amely azért dolgozik, hogy biztosítsa a szektorok közötti összhangot, valamint a közös álláspontok kialakítását a pénzügyi konglomerátumok felügyelete és egyéb, több szektort érintő kérdések terén.

Az ESMA az Európai Parlamentnek és az Európai Tanácsnak tartozik elszámolással, és munkája során szoros kapcsolatot tart az Európai Bizottsággal (Bizottság).

A 2015-ös feladat és célkitűzések

Az ESMA feladata az ESMA-rendelet² alapján abban áll, hogy az Európai Unióban fokozza a befektetők védelmét, valamint elősegítse a stabil és szabályosan működő piacokat.

Az értékpapírpiacok szilárd és eredményes szabályozása kulcsfontosságú az EU pénzügyi piacainak és gazdaságának integritásához, hatékonyságához és növekedéséhez, és az eredményes szabályozás a piaci szereplők körében a bizalom biztosításának és fenntartásának alapvető tényezője. E feltételek előmozdítása érdekében az ESMA azon munkálkodik, hogy javuljon a harmonizáció mind a szabályozás, mind a felügyeleti gyakorlatok terén.

A szabályok Unió egészében történő harmonizált végrehajtása érdekében az ESMA az értékpapírpiacokkal kapcsolatos jogszabályok terén meghatározza a standardokat, és technikai tanácsadást nyújt a Bizottság számára. Fontos szerepet játszik továbbá a páneurópai profilú pénzügyi szereplők, azaz jelenleg a hitelminősítő intézetek és a kereskedési adattárak közvetlen felügyelete terén. Az ESMA a felügyeleti kollégiumokon keresztül a központi szerződő felek felügyeletében is részt vesz.

Az éves jelentés fontos eszközüül szolgál az ESMA célkitűzéseinek és éves munkaprogramjának teljesítése terén történő elszámoltathatósága tekintetében.

Az ESMA szerepe jobban megfogható három célkitűzésén keresztül, amelyek a következők:

- 1. A befektetők védelme:** a pénzügyi fogyasztók igényeinek jobb kiszolgálása és befektetői jogaik megerősítése, felelősségeik elismerése mellett;
- 2. Szabályosan működő piacok:** a pénzügyi piacok és robusztus piaci infrastruktúrák integritásának, átláthatóságának, eredményességének és szabályos működésének biztosítása;

¹ [Az ESMA-rendelet \(1095/2010/EU\)](#)

² [Az ESMA-rendelet \(1095/2010/EU\)](#)

3. Pénzügyi stabilitás: a pénzügyi rendszer megerősítése annak érdekében, hogy ellenállóbbá váljon az esetleges megrázkódtatások és pénzügyi egyensúlyhiányok kialakulása esetén, valamint a gazdasági növekedés előmozdítása.

A három célkitűzés összefügg egymással: például a befektetők védelme és a szabályosan működő piacok előmozdítják az általános piaci stabilitást. A fokozott pénzügyi stabilitás ugyanakkor támogatja a szabályosan működő piacokat és a befektetők védelmét.

A négy tevékenység, amely segíti az ESMA-t küldetésének és célkitűzéseinek elérésében, a következő:

I. Konvergencia

A felügyeleti konvergencia előmozdításának célja, hogy a jó minőségű szabályozás és felügyelet által meghatározott, egyenlő versenyfeltételeket biztosítson, szabályozási arbitrázs vagy színvonalromlás okozó, tagállamok közötti versengés nélkül. A szabályok következetes végrehajtása és alkalmazása biztosítja a pénzügyi rendszer biztonságát és a piacok szabályszerű működését, valamint védi a befektetőket.

A felügyeleti konvergencia magában foglalja a legjobb gyakorlatok megosztását és a hatékonyságnövelés realizálását mind az illetékes nemzeti hatóságok, mind a pénzügyi ágazat számára. Ezt a tevékenységet az illetékes nemzeti hatóságokkal szoros együttműködésben végzik. Az ESMA-t a PFER-ben betöltött pozíciója alkalmassá teszi arra, hogy partneri felülvizsgálatokat végezzen, uniós adatszolgáltatási követelményeket határozzon meg, tematikus vizsgálatokat és közös munkaprogramokat hajtson végre, véleményeket, iránymutatásokat, valamint kérdéseket és válaszokat fogalmazzon meg, továbbá szoros hálózatot építsen ki, amelyben megoszthatók a legjobb gyakorlatok és biztosítható a felügyeleti munkatársak képzése.

Az ESMA központi szerződő felek számára létrehozott felügyeleti kollégiumokban való részvétele hozzájárul a felügyeleti konvergenciához e konkrét területen. Az ESMA aktívan támogatja a nemzetközi felügyeleti koordinációt és konvergenciát, például az IOSCO-ban való részvétele révén.

II. A kockázatok nyomon követése és elemzése

A befektetőket, a piacokat és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok értékelésének célja az újonnan megjelenő trendek, kockázatok és sebezhetőségek, valamint – ahol lehetséges – lehetőségek azonosítása, hogy ezekre kellő időben reagálni lehessen. Az ESMA egyedülálló helyzetét kihasználva azonosítja a pénzügyi stabilitást, a befektetők védelmét vagy az európai pénzügyi piacok szabályos működését veszélyeztető piaci fejleményeket.

Az ESMA kockázatértékelései a többi európai felügyeleti hatóság és az illetékes nemzeti hatóságok által készített kockázatértékelésekre épülnek és kiegészítik azokat, és hozzájárulnak az ERKT által végzett rendszerszintű munkához, amely egyre inkább a pénzügyi piacok stabilitási kockázataira összpontosul. A szervezeten belül a kockázatértékelési funkció eredményei alapanyagot szolgáltatnak az ESMA egységes szabálykönyvre, felügyeleti konvergenciára és meghatározott pénzügyi szervezetek közvetlen felügyeletére irányuló munkájához.

A szervezeten kívül az információk nyilvános nyilvántartásaink és adatbázisaink révén történő, befektetők számára való rendelkezésre bocsátásával, valamint szükség esetén a befektetőknek szóló figyelmeztetések kiadásával mozdítjuk elő az átláthatóságot és a befektetők védelmét. A kockázatelemzési funkció szorosan nyomon követi a pénzügyi innováció előnyeit és kockázatait az európai pénzügyi piacokon.

III. Egységes szabálykönyv

Az egységes szabálykönyv uniós pénzügyi piacok számára való elkészítésének célja az uniós egységes piac javítása azáltal, hogy EU-szerte egyenlő versenyfeltételeket teremtenek a befektetők és a kibocsátók számára. Az ESMA technikai standardok kidolgozása és a jogalkotási projektekkel kapcsolatban az uniós intézményeknek történő tanácsadás révén hozzájárul ahhoz, hogy erősödjön az uniós pénzügyi piacok egységes szabálykönyvének minősége. Az ESMA tevékenységének első éveiben ez a standardalkotási szerep volt az elsődleges feladat, amelynek keretében számos technikai végrehajtási részletet határozott meg, amelyek az európai értékpapírpiacok teljes skáláját felölelik.

IV. Felügyelet

Az ESMA közvetlenül felügyel meghatározott pénzügyi szervezeteket, így a hitelminősítő intézeteket és a kereskedési adattárakat. Ezek a szervezetek az EU piaci infrastruktúrájának alapvető részeit alkotják. A hitelminősítő intézetek felügyelete segít a hitelminősítési tevékenységek feddhetetlenségének, felelősségteljességének, jó kormányzásának és függetlenségének növelésében. Az ESMA általi felügyelet így módon biztosítja a minősítések minőségét, és segít a befektetők érdekeinek megvédésében. A kereskedési adattárak ESMA általi felügyelete segít annak biztosításában, hogy a kereskedési adattárak folyamatos jelleggel megfeleljenek az EMIR valamennyi követelményének, lehetővé téve ezáltal a hatóságok számára, hogy hozzáférjenek a származékos szerződések adataihoz és részleteihez annak érdekében, hogy eleget tudjanak tenni saját megbízatásuknak. A kereskedési adattárak ESMA általi felügyelete ezért kulcsfontosságú az adatok minőségének és a származékos piacok átláthatóságának biztosításához.

Az ESMA négy tevékenysége szorosan összefügg. A kockázatértékelés során szerzett ismeretek az egységes szabálykönyvre, a felügyeleti konvergenciára és a közvetlen felügyeletre irányuló munka alapanyagai, és fordítva. A felügyeleti konvergenciát az egységes szabálykönyv kézzelfogható végrehajtásának és alkalmazásának tekintjük. A hitelminősítő intézetek és a kereskedési adattárak közvetlen felügyeletének előnyére válik kockázatértékelésünk és az egységes szabálykönyvvel kapcsolatos tevékenységünk, és e közvetlen felügyelet ugyanakkor alapanyagként is szolgál a kockázatértékeléshez és az egységes szabálykönyvvel kapcsolatos tevékenységünkhöz.

2. Az ESMA eredményei a 2015-ös célkitűzésekhez képest

2.1. Konvergencia

Az ESMA-t a többi felügyeleti szervvel együtt azért hozták létre, hogy elősegítse a szabályozási konvergenciát, csökkentve az EU-szerte eltérő felügyeleti gyakorlatokból eredő szabályozási arbitrázst. Ezt az indokolta, hogy ezek az eltérő gyakorlatok nemcsak a piacok integritását, hatékonyságát és szabályszerű működését áshatják alá, hanem végső soron a pénzügyi stabilitást és a befektetővédelmet is.

Az ESMA egyéb kezdeményezések mellett azzal igyekszik elvégezni a konvergenciára irányuló munkáját, hogy iránymutatásokat és ajánlásokat ad ki azokra a területekre vonatkozóan, amelyeken eltérő az alkalmazás, kérdésekkel és válaszokkal szolgál, hogy segítse a jogszabályok végrehajtását, és megkönnyíti az illetékes nemzeti hatóságok közötti tapasztalatcserét, a felügyeleti tevékenység koordinálását, az eredményes felügyeleti megközelítések kidolgozását, az illetékes nemzeti hatóságok által végzett felügyeleti partneri felülvizsgálatokon keresztüli értékelését, valamint a konvergencia felügyelet előtt álló akadályok azonosítását.

A pénzügyi piacok eredményes felügyelete összetett feladat, és jelenleg is van még tennivaló az illetékes nemzeti hatóságok körében a felügyeleti gyakorlatok és megközelítések konvergenciájának növelése érdekében. Az ESMA együtt fog működni az illetékes nemzeti hatóságokkal, hogy javítsa a

gyakorlatokat és közelítse azokat egymáshoz, biztosítva a korlátozott erőforrások lehető legjobb kihasználását.

Az általános cél a felügyelet magas, egységes színvonalának elérése az egész EU-ban.

Az ESMA 2015-ben azzal is jelezte munkájának új súlypontját, hogy létrehozta a felügyeleti konvergenciával foglalkozó állandó bizottságot, amely tartósan irányítani fogja a konvergenciára irányuló programot. Az ESMA felügyeleti konvergencia területén elért eredményei közé tartozott, hogy iránymutatásokat adott ki, hogy előmozdítsa a MiFID II/MIFIR és a piaci visszaélésekről szóló rendelet (MAR) következetes alkalmazását. A konvergencia szabályozási fellépés növelése érdekében az ESMA ideiglenes tilalmakat koordinált a short ügyletekről szóló rendelet alapján, és értékelt a központi szerződő felek felügyeleti kollégiumainak konvergenciáját.

Az ESMA az eszközkészítés területén úgyszintén segítette tovább harmonizálni a fedezeti alapokra (ABAK-irányelv) és a tőzsdén jegyzett alapokra (ETF-ek) vonatkozó szabályokat, valamint előmozdította a kiemelt befektetői információkat tartalmazó dokumentumok alkalmazását. Az ESMA javaslatot tett az ABAK-irányelv szerinti útlevél bizonyos harmadik országok szervezeteire való kiterjesztésére is.

A felügyeleti konvergencia növelésének segítése magában foglalta a szakpolitikai program előmozdítását, mégpedig a központi értéktárról szóló rendelet (CSDR) hatálybalépésének előkészítésével, az átláthatósági irányelv harmonizált alkalmazásának előmozdításával, valamint a számviteli (IFRS) és ellenőrzési szabályok kidolgozásában való közreműködéssel, a közös végrehajtási prioritások biztosítása mellett.

Végül, de nem utolsósorban számos olyan munkafolyamatra került sor, amelyet az EBH-val és az EIOPA-val közösen hajtottak végre a több ágazatot érintő konvergenciával kapcsolatban, az európai felügyeleti hatóságok vegyes bizottságában annak biztosítása érdekében, hogy a banki, biztosítási és értékpapírpiacok szabályozási megközelítései közeledjenek egymáshoz. 2015-ben ez olyan kérdésekkel kapcsolatos munkát foglalt magában, mint az értékpapírosítás, a pénzmosás megakadályozása, a pénzügyi konglomerátumok és a robottanácsadás nyújtása a pénzügyi szolgáltatások területén.

Az ESMA létrehozta a felügyeleti konvergenciával foglalkozó állandó bizottságot

A konvergenciával kapcsolatos tevékenységekre való hangsúlyáthelyezés, amely összhangban van az ESMA 2016–2020-as stratégiai irányvonalával, a felügyeleti konvergenciával foglalkozó állandó bizottság létrehozásában és a felülvizsgálati bizottság megszüntetésében is tükröződik. Az első ülésre 2015 végén került sor, és a felügyeleti tanács 2016 januárjában jóváhagyta a felügyeleti konvergenciával foglalkozó új állandó bizottság megbízását. Ez az új állandó bizottság a felelős azért, hogy az ESMA-n belül előmozdítsa a felügyeleti konvergenciával kapcsolatos közös keretet, azonosítsa a partneri felülvizsgálatok témáit és lefolytassa e felülvizsgálatokat, foglalkozzon a felügyeleti konvergenciával kapcsolatos horizontális kérdésekkel, és felügyelje a felügyeleti konvergenciára vonatkozó munkaprogram végrehajtását.

A partneri felülvizsgálatokra nézve továbbra is a korábbi felülvizsgálati bizottság módszertana³ lesz az irányadó. A felügyeleti konvergenciával foglalkozó állandó bizottság az illetékes nemzeti hatóságok nemzeti felügyeleti tevékenységére jó rálátással rendelkező, magas szintű képviselőkből áll.

Minderről részletesebben olvashat az ESMA [angol nyelvű éves jelentésének](#) teljes változatában:

³ ([ESMA/2013/1709](#))

2.2. A kockázatok nyomon követése és elemzése

A befektetőket, a piacokat és a pénzügyi stabilitást érintő kockázatok értékelése kulcsfontosságú az újonnan megjelenő trendek, kockázatok és sebezhetőségek, valamint – ahol lehetséges – lehetőségek azonosítása érdekében, hogy ezekre kellő időben reagálni lehessen. Az ESMA kihasználja egyedülálló helyzetét, hogy azonosítsa a pénzügyi stabilitást, a befektetővédelmet vagy a pénzügyi piacok szabályos működését veszélyeztető piaci fejleményeket. Az ESMA kockázatértékelései a többi európai felügyeleti hatóság által készített kockázatértékelésekre épülnek és kiegészítik azokat, és hozzájárulnak az ERKT által végzett rendszerszintű munkához, amely egyre inkább a pénzügyi piacok stabilitási kockázataira összpontosul. A szervezeten belül a kockázatértékelési funkció eredményei alapanyagot szolgáltatnak az ESMA egységes szabálykönyvre, felügyeleti konvergenciára és meghatározott pénzügyi szervezetek közvetlen felügyeletére irányuló munkájához. A szervezeten kívül az információk nyilvános nyilvántartásaink és adatbázisaink révén történő, befektetők számára való rendelkezésre bocsátásával, valamint szükség esetén a befektetőknek szóló figyelmeztetések kiadásával mozdítjuk elő az átláthatóságot és a befektetők védelmét. A kockázatelemzési funkció szorosan nyomon követi a pénzügyi innováció előnyeit és kockázatait az uniós pénzügyi piacokon.

Az ESMA 2015-ben az európai felügyeleti hatóságok és az Európai Rendszerkockázati Testület (ERKT) kockázatértékeléseiben közreműködve is nyomon követte az uniós értékpapírpiacok trendjeit, kockázatait és sebezhetőségeit. Az ESMA 2015 közepén nagyon nagy piaci kockázatokra is figyelmeztette a befektetőket, és folytatta a mélyreható kutatási projektek megvalósítását olyan kérdésekről, mint a befektetési alapok, a bankrendszeren kívüli hitelezés és a kötvénypiaci likviditás, amelyek mindegyike hatással lehet a rendszerszintű kockázatra.

Az ESMA 2015-ben a módszertanok kidolgozásával, az eljárás meghatározásával és adatgyűjtéssel előkészítette a központi szerződő felekre vonatkozó első páneurópai stressztesztet is.

Ezen túlmenően az ESMA elindította európai hitelminősítési platformját, amely nagy segítséget jelentő eszköz lesz a hitelminősítési tevékenységek nyomon követéséhez és összehasonlításához. Ezt a hitelminősítések feltérképezésének megvalósíthatóságáról szóló jelentés egészítette ki.

Az ESMA nyomon követte a pénzügyi tevékenységek, az innováció és a lakossági befektetők trendjeit is annak érdekében, hogy lépést tartson a pénzügyi innovációval; a Hatóság ennek részeként értékelte az új trendek és termékek kockázatait és előnyeit. A felölelt kérdések közé tartoztak a virtuális pénznemek és a strukturált finanszírozás is. Ehhez kapcsolódóan 2015-ben az ESMA felkészült azokra a termékszintű beavatkozási hatáskörökre, amelyeket a MiFID II alapján a Hatóság kapni fog – és amelyek a figyelmeztetéstől a termékek lehetséges betiltásáig terjednek.

Minderről részletesebben olvashat az ESMA [angol nyelvű éves jelentésének](#) teljes változatában:

2.3. Egységes szabálykönyv

A pénzügyi válság felszínre hozta azokat a negatív hatásokat, amelyekkel a nem egyformán alkalmazott jogszabályok a pénzügyi piacokra, a fogyasztókra és általában a gazdaságokra nézve járhatnak. Ezért az uniós jog harmonizáltabb alkalmazásának megteremtése érdekében szükségesnek érezték hatékony eszközök bevezetését. Az értékpapírokra vonatkozó jogszabályok és alkalmazásuk nagyobb fokú következetességének elősegítése céljából az ESMA – az első szintű uniós jogszabályokat tovább részletező és pontosító – szabályozás- és végrehajtás-technikai standardokat bocsáthat ki annak érdekében, hogy egyenlő feltételeket és megfelelő befektetővédelmet biztosítson.

Ezeknek a technikai standardoknak a célja a nemzeti felügyelet minőségének és következetességének javítása, a nemzetközi csoportok felügyeletének erősítése és a belső piacon az összes pénzügyi piaci résztvevőre alkalmazandó egységes uniós szabálykönyv létrehozása. Az ESMA a felelős azért, hogy technikai standardokat dolgozzon ki az európai értékpapírpiacok (MiFID), infrastruktúrájuk (EMIR) és szabályszerű működésük (short ügyletek, MAD) keretét alkotó jogszabályi szövegek tekintetében,

valamint a kulcsfontosságú pénzügyi piaci résztvevőkre, így például a hitelminősítő intézetekre és a befektetési alapokra (ÁÉKBV, ABAK-irányelv) vonatkozóan is.

2015-ben az értékpapíri piacok egységes szabálykönyvének létrehozása keretében az ESMA technikai standardok révén kidolgozta a MiFID II végrehajtási keretét. E standardok olyan kérdésekkel foglalkoztak, mint a saját tőkére és a saját tőkétől különböző eszközökre vonatkozó új átláthatósági rendszer, a helyszínekre vonatkozó követelmények, valamint a pénzügyi fogyasztók védelme és a közvetítők.

Az egyik kulcsfontosságú eredmény, a kereskedés utáni szektorra vonatkozó egységes szabálykönyv létrehozása mind az EMIR-re, mind a CSDR-re irányuló munkát magában foglalta. Az ESMA 2015-ben az EMIR megbízható végrehajtására helyezte át a hangsúlyt, és validálási szabályokat vezetett be a kereskedésre vonatkozó jelentéstétellel kapcsolatban, valamint értelmezte a kamatláb-swapekkel és a hitel-nemteljesítési csereügyletekkel, valamint a nem szállítható határidős ügyletekkel kapcsolatos elszámolási kötelezettségeket. Az ESMA információkkal szolgált arra vonatkozóan is, hogy hogyan lehetne javítani az EMIR jogi keretét. Egy másik fontos mérföldkő volt, hogy az ESMA előkészítette a CSDR végrehajtását azzal, hogy technikai standardokat készített a CSD-követelményekre és az internalizált elszámolásra vonatkozóan.

A Hatóság tisztázta a kockázati tőke- és a szociális vállalkozási alapok keretét, és az ESMA felhívta a Bizottságot, hogy módosítsa az ÁÉKBV-irányelvet.

A hitelminősítő intézeteket illetően az egységes szabálykönyv előmozdítása azt jelentette, hogy megvizsgálták, hogy a hitelminősítő intézetek ágazatában mely területeken van szükség javításra a verseny és a választék fokozása érdekében.

Ami a piaci integritást illeti, az ESMA végrehajtási intézkedéseket határozott meg a MAR tekintetében, hogy növelje az integritást és a befektetők védelmét. Ezen túlmenően az ESMA végrehajtási intézkedéseket készített elő a teljesítménymutatókról szóló leendő rendelethez, és felülvizsgálta a részvényesi szavazásokra irányuló kutatás és elemzés szolgáltatóinak elveit.

MiFID II

A MiFID felülvizsgálata valószínűleg az európai értékpapír-piaci jogszabályok legmesszemenőbb átdolgozása az elmúlt évtizedben, és az EU által a pénzügyi válságra adott fő válaszlépések egyike.

A MiFID II/MIFIR olyan változásokat vezet be, amelyek nagy hatással lesznek az EU pénzügyi piacaira; ide tartoznak az eszközosztályok szélesebb körére vonatkozó átláthatósági követelmények, a származékos eszközök tőzsdén való forgalmazásának kötelezettsége, az algoritmikus és a HFT-re vonatkozó követelmények és az árualapú származtatott termékekre vonatkozó új felügyeleti eszközök. Emellett erősíteni fogja a lakossági befektetők védelmét a jutalékok alkalmazására vonatkozó korlátok; a független befektetési tanácsadás biztosítására vonatkozó feltételek; a terméktervezésre és -forgalmazásra vonatkozó szigorúbb szervezeti követelmények; a termékszintű beavatkozási hatáskörök és a költségek és díjak nyilvánosságra hozatala révén.

Az új MiFID II keret célja, hogy biztonságosabbá, átláthatóbbá és hatékonyabbá tegye az uniós piacokat, és Uniószerre egyenlő feltételeket biztosítson a piaci résztvevők számára. 2014 elején politikai megállapodás született a társjogalkotók között, majd júliusban hatályba lépett a MiFID II csomag, és 2018. januártól lesz alkalmazandó.

Minderről részletesebben olvashat az ESMA [angol nyelvű éves jelentésének](#) teljes változatában:

3. Az ESMA szervezete

2015-ben az ESMA által szervezetként elért fő eredményei közé tartozott a Hatóság belső folyamatainak további javítása és az új stratégia figyelembevétele érdekében történő átszervezés.

Ezen általános eredmények mellett a központosított IT-projektek továbbra is kulcsfontosságú tevékenységi területek maradtak, és folytatódott ezek sikeres végrehajtása. E projektek a hitelminősítő intézetek felügyeletével (CRA III), a short ügyletekről szóló rendelettel, az EMIR-rel, a MiFIR-rel és a MAR-ral kapcsolatos projekteket foglaltak magukban. Ezek közül messze a legfontosabb a felhatalmazáson alapuló projektekkel kapcsolatos IT-program volt, amelynek keretében az illetékes nemzeti hatóságok az EMIR és a MiFIR alapján meghatározott feladatokat az ESMA-ra ruháztak át. Más IT-projektek az ESMA támogató funkcióinak belső javításával függtek össze.

Ezen túlmenően az ESMA folytatta humánerőforrás-funkciójának fejlesztését, valamint irányításának és belső ellenőrzésének előmozdítását.

Mindennapi irányítás

Az ESMA mindennapi irányításáért az ügyvezető igazgató és az osztályvezetők a felelősek. Az ESMA hat osztállyal rendelkezik. Az osztályvezetők felelősek a saját üzleti területeiken folyó tevékenységeikért. Az ESMA több területen csoportvezetői beosztásokat is bevezetett, hogy segítsék az osztályvezetőket és koordinálják az osztályokon belüli munkát. Az ESMA döntéshozatali szerveiről, a vezetőségről és a felügyeleti tanácsról a 9. oldalon, az 1. fejezetben talál részletesebb tájékoztatást.

Az ESMA vezetősége hetente összeül, hogy megvitassa az ESMA tevékenységeit és az egész ESMA-t érintő ügyeket, és szükség esetén megállapodjon a megoldásokról. A tevékenységek tervezése és nyomon követése a vezetőség szerepkörének rendkívül fontos része, és hozzájárul az ESMA belső ellenőrzési rendszeréhez.

A felügyeleti tanács minden év szeptemberében elfogadja a következő évre szóló éves munkaprogramot. Ez a többéves tervezésen, ezen belül a többéves személyzetpolitikai terven alapul. A munkaprogramot a szervezeten belül az egész év során nyomon követik, és a végrehajtásával kapcsolatos előrehaladásról negyedévente beszámolnak az igazgatótanácsnak.

Az ügyvezető igazgató havonta, az igazgatótanács pedig negyedévente átfogó jelentéscsomagot kap a kulcsfontosságú igazgatási tevékenységekre – így a munkaerő-felvételre és a költségvetés végrehajtására – vonatkozóan.

Minderről részletesebben olvashat az ESMA [angol nyelvű éves jelentésének](#) teljes változatában: